

NHỮNG KINH NGHIỆM CỦA SINGAPORE TRONG VIỆC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH VÀ CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG THAM NHŨNG

Trần Thị Hối

Khoa Lịch sử, Trường Đại học Khoa học Huế

Email: tranhoikls@gmail.com

TÓM TẮT

Trong vòng gần 50 năm qua, Singapore đã có những bước tiến hết sức ngoạn mục; từ một đất nước nghèo nàn, Singapore đã vươn lên trở thành một trong những nền kinh tế phát triển của châu Á. Một trong những yếu tố quyết định tác động đến sự phát triển của nền kinh tế Singapore chính là quyết tâm của Chính phủ nước này trong việc tạo ra một môi trường trong sạch, không có tham nhũng. Theo bảng xếp hạng chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) năm 2012, Singapore là quốc gia trong sạch thứ năm trên thế giới¹.

Vấn đề tham nhũng hiện nay đang là một thách thức sống còn cho sự phát triển của mỗi quốc gia, dân tộc. Giải quyết vấn đề tham nhũng không còn là vấn đề riêng của quốc gia nào, nó trở thành mối quan tâm hàng đầu của tất cả các nước. Do đó, sự thành công của Singapore có thể là tham khảo tốt cho nhiều quốc gia trong công cuộc phòng chống tham nhũng, trong đó có Việt Nam. Trên cơ sở phân tích những chính sách và biện pháp chống tham nhũng của Singapore, bài viết sẽ rút ra một số kinh nghiệm của Singapore trong việc thực hiện các chính sách và biện pháp chống tham nhũng.

Từ khóa: Singapore, kinh nghiệm, chính sách, phòng chống tham nhũng.

1. Chính sách và các biện pháp phòng chống tham nhũng của Singapore

1.1. Ý chí kiên quyết xây dựng Chính phủ sạch, không tham nhũng

Trong thời kỳ mới độc lập, xã hội Singapore đứng trước muôn vàn khó khăn: đất nước nghèo nàn, đời sống nhân dân khổ khó, những bất ổn về chính trị - xã hội, đặc biệt là nạn tham nhũng tràn lan từ những cấp nhỏ như tại sân bay, phòng hải quan, nhập cư, giao thông... đến những cấp cao hơn như bộ trưởng, cán bộ cao cấp...

Đất nước không có tài nguyên, chỉ có một điều kiện thuận lợi duy nhất là vị trí địa lý có tầm quan trọng chiến lược: eo biển Malacca. Để phát triển, Singapore chỉ có dựa vào sức người, môi trường và phát triển dịch vụ mới có thể tồn tại và phát triển. Có xã hội ổn định, *Chính phủ thật thà* (từ dùng của giới lãnh đạo cao cấp Singapore) mới tạo nên sức hấp dẫn của Singapore đối với các nhà đầu tư nước ngoài, kinh tế mới có điều kiện phát triển. Chính vì vậy, việc tạo ra được một “*môi trường trong sạch*”, không có tham nhũng được xem là nhân tố mang tính chất sống còn đối với đảo quốc này. Chính phủ Singapore đã luôn thể hiện quyết tâm cao trong việc tạo ra một môi trường

¹ Sơn Hà, Châu Á cần học mô hình chống tham nhũng của Singapore, <http://tuoitre.vn/the-gioi/524128/chau-a-can-hoc-mo-hinh-chong-tham-nhung-singapore.html>, 9/12/2012.

trong sạch, không có tham nhũng. Theo bảng xếp hạng chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) năm 2012, Singapore là quốc gia trong sạch thứ năm trên thế giới.

Thành tích chống tham nhũng của Singapore có được trước hết là nhờ ý chí mạnh mẽ và quyết tâm lớn của Thủ tướng Lý Quang Diệu (cầm quyền từ 1959 - 1990), một người am hiểu về thời cuộc và mẫu mực về “*trong sạch*”². Ông là người khai sinh ra hệ thống chính trị Singapore và cũng là người rất tâm huyết xây dựng nó thành một hệ thống thực sự vững mạnh, trở thành “*công bộc*” của dân. Lý Quang Diệu cùng những cộng sự của mình ngay từ ngày đầu lập quốc đã nắm bắt được con đường phát triển lâu bền nhất là phải dựa trên một xã hội công bằng, minh bạch “*vì sinh tồn phải liêm khiết, vì phát triển phải chống tham nhũng*”. Chính vì vậy, ngay sau khi lên nắm chính quyền, ông đã “*ý thức sâu sắc sứ mệnh của mình là kiến lập một chính quyền trong sạch và hiệu quả*”. Đây được xem là nhân tố quyết định giúp Singapore thoát khỏi tình trạng tham nhũng cũng như sự trì trệ trong thời điểm mới giành được độc lập dân tộc, là bí quyết để Đảng Nhân dân Hành động (PAP) nắm vững quyền lãnh đạo và triển khai các chiến lược phát triển đạt kết quả tốt nhất. Vì vậy, bên cạnh những chính sách xây dựng kinh tế đất nước, Chính phủ Singapore luôn quan tâm sâu sắc đến những chính sách thanh tẩy tham nhũng, làm “*sạch*” đất nước. Không chỉ riêng Lý Quang Diệu mà hai thế hệ Thủ tướng kế nhiệm là Goh Chok Tong (cầm quyền từ 1990 - 2004) và Lý Hiển Long (cầm quyền từ 2004 đến nay) cũng đều rất chú trọng hoàn thiện pháp luật và bộ máy chống tham nhũng, quyết tâm chống tham nhũng đến cùng.

Bên cạnh đó, quyết tâm xây dựng một chính quyền trong sạch cũng đã hình thành nên một trong những Triết lý phát triển quốc gia của Singapore³: “*Bảo vệ và giữ gìn truyền thống của một chính quyền thật thà*”. Từ triết lý này, Chính quyền Singapore đã xem “*chính quyền thật thà*” như một truyền thống và trên thực tế nó đã trở thành chuẩn mực mang tính truyền thống của Chính quyền nước này. Các tầng lớp nhân dân không phân biệt dân tộc, tôn giáo, tiếng nói đã chấp nhận chung về quan niệm giá trị

² Tháng 6 năm 1959, khi tuyên thệ nhận nhiệm kỳ, Lý Quang Diệu và những thành viên trong Chính phủ đều mặc áo sơ mi trắng và quần trắng - tượng trưng cho sự thanh khiết, lương thiện trong hành vi cá nhân và cuộc sống cộng đồng của ông và những quan chức nhà nước.

Thủ tướng Lý Quang Diệu không có bất kỳ đặc quyền, đặc lợi nào khác với nhân dân. Ông ở nhà cũ do cha để lại, tòa nhà Chính phủ dành cho ông được dùng trong các hoạt động ngoại giao. Ông đi làm bằng xe cá nhân, tự chịu tiền xăng, tiền sửa xe; khám bệnh ở bệnh viện công và không được quyền chọn thầy thuốc. Thập niên 70 của thế kỷ XX, ông tăng lương cho các Bộ trưởng còn lương của mình ông vẫn giữ nguyên...

Ông cũng nổi tiếng là người thiết diện vô tư, quyết không khoan dung đối với các nhân viên công vụ phạm pháp tham nhũng, bất kể người đó có chức vụ cao đến mấy, kể cả là trợ thủ đắc lực của mình, hay là người có thành tích lớn trong xây dựng đất nước, tất cả đều bị xử theo pháp luật. Teh Cheang Wan, người đã có thành tích lớn trong đấu tranh giành độc lập, xây dựng nên nước Cộng hòa Singapore và là người có mối quan hệ cá nhân rất thân thiết với Lý Quang Diệu, Bộ trưởng Phát triển quốc gia năm 1986; tuy nhiên, khi ông này tham ô, nhận hối lộ 500 SGD, Lý Quang Diệu đã không niêm tình riêng và quyết định trừng trị theo đúng pháp luật. Đây vẫn là một trong những câu chuyện còn được nhắc lại về quyết tâm chống tham nhũng của nhà lãnh đạo Singapore này.

³ Triết lý phát triển quốc gia Singapore bao gồm những giá trị về kinh tế - chính trị - văn hóa - xã hội được đúc kết sau gần 30 năm xây dựng và phát triển đất nước (1965 - 1989), được xem là “*kim chỉ nam*” trong việc xây dựng và phát triển của quốc đảo Sư tử.

này. Và nhiệm vụ giữ gìn, bảo vệ những thành quả của cha ông để lại là nhiệm vụ thiêng liêng không chỉ là của chính quyền, mà còn là của mỗi người dân.

Hơn nữa, sự quyết tâm mạnh mẽ của Chính phủ Singapore không chỉ thể hiện ở những văn bản, lời nói mà còn được thể hiện thông qua những biện pháp đưa các chính sách đó đi vào thực tiễn. Chính nhờ sự quyết tâm này, Chính quyền Singapore đã tạo dựng được sự tin tưởng, sự tham gia tích cực của người dân vào công cuộc phòng chống tham nhũng.

1.2. Các biện pháp phòng chống tham nhũng

Kiên trì theo đuổi nguyên tắc xây dựng một bộ máy công quyền trong sạch, Chính phủ Singapore ngay từ đầu đã đề ra một hệ thống luật pháp chặt chẽ, hình phạt nghiêm khắc và thành lập Cơ quan Điều tra tham nhũng (CPIB) hoạt động độc lập. Chính điều này đã trở thành công cụ rắn đe, làm cho cán bộ *không dám, không muốn và khó có thể* tham nhũng, đảm bảo tính minh bạch cho quá trình điều tra và xử án.

Ngay từ những năm 60 của thế kỷ XX, Singapore đã ra luật phòng, chống tham nhũng, bổ sung quyền hạn điều tra cho CPIB, tăng mức hình phạt đối với tội tham nhũng. Năm 1989, Đạo luật tham nhũng được thông qua, trao cho toà án quyền đóng băng và tịch thu tài sản của người phạm tội tham nhũng. Đến năm 1999, Đạo luật này được thay thế bằng một luật mới là Luật chống tham nhũng⁴. Luật chống tham nhũng của Singapore hiện nay gồm 37 điều, quy định rất chặt chẽ và cụ thể về những vấn đề cơ bản như: Khái niệm tiền tham nhũng, việc bổ nhiệm Chủ tịch và nhân viên Cơ quan điều tra tham nhũng; các hình phạt áp dụng, thẩm quyền của các Ủy viên công tố trong việc điều tra chống tham nhũng... và nhiều vấn đề khác nhằm đảm bảo cho việc đấu tranh chống tham nhũng hiệu quả hơn. Điều đáng nói là, mọi điều khoản trong Luật chống tham nhũng đều thích hợp đối với bất kỳ nhân viên công vụ nào; hơn nữa những người giữ chức vụ càng cao, thì bị xử phạt càng nặng. Thêm vào đó, như đã đề cập ở trên Luật này cũng thường xuyên được bổ sung để phù hợp với sự thay đổi của thời cuộc, cũng như xóa tan mọi “vùng cấm” trong việc phòng chống tham nhũng ở đảo quốc này.

Ngoài hệ thống luật pháp được xây dựng chặt chẽ, hình phạt nghiêm minh; Singapore còn thành lập được một cơ quan độc lập phòng chống tham nhũng. CPIB trên thực tế do người Anh thành lập từ năm 1952 song lúc đầu hoạt động còn hạn chế bởi hệ thống pháp luật và ý thức của công chức còn rất yếu. Tuy nhiên, ngay sau khi lên nắm chính quyền, Lý Quang Diệu đã cơ cấu tổ chức lại cơ quan này. Theo đó, cơ quan này tách khỏi các cơ quan nhà nước khác, trực thuộc thẳng Thủ tướng, có toàn quyền điều tra và kết tội tham nhũng. CPIB có quyền tự do hành động để xử lý kẻ tham nhũng bất kể kẻ đó ở vị trí xã hội nào, thuộc đảng phái chính trị nào⁵, thuộc sắc tộc hay tín ngưỡng

⁴ Hà Hồng Hà, Sáu “mũi tên” tiêu trừ tham nhũng của Singapore, [http://petrotimes.vn/news/vn/quoc-te/ho-so-su-kien/sau-mui-ten-tieu-tru-tham-nhung-cua-singapore-\(ky-1\)](http://petrotimes.vn/news/vn/quoc-te/ho-so-su-kien/sau-mui-ten-tieu-tru-tham-nhung-cua-singapore-(ky-1)), 28/4/2013.

⁵ CPIB đã điều tra và kết tội tham nhũng đối với các Bộ trưởng, những quan chức cao cấp như Tan Kia Gan - Giám đốc hãng hàng không Malaya (năm 1966), Wee Toon Boon - Quốc vụ khanh của Bộ Môi

nào. Chính vì vậy, không ai và không có cấp nào có thể có ý kiến hay can thiệp nhằm làm sai lệch kết quả điều tra, xử án. Thành viên của CPIB thường là những nhân viên cảnh sát chuyên về lĩnh vực điều tra tham nhũng nên họ có nhiều kinh nghiệm trong hoạt động điều tra, nghiên cứu. Hơn nữa, các thành viên CPIB hoạt động chuyên trách nên họ dành toàn bộ thời gian và công sức cho công việc. Thêm vào đó, Cục điều tra có quyền bắt giữ những người bị tình nghi tham nhũng mà không cần cơ quan công an cho phép. Các nhân viên CPIB còn có các quyền đặc biệt khác như quyền điều tra theo thẩm quyền của cảnh sát được quy định trong Bộ luật Tổ tụng hình sự mà không cần sự phê chuẩn của cơ quan công tố, quyền điều tra tài khoản ngân hàng, cổ phần, tài khoản mua bán, tài khoản chi tiêu hoặc bất kỳ tài khoản nào khác... Điều này cho phép CPIB phát hiện kịp thời và ngăn chặn hiệu quả các hành vi tham nhũng.

Rõ ràng, CPIB đã thể hiện được vai trò là một cơ quan chống tham nhũng độc lập, mang lại hiệu quả rất cao. Và đúng như một nhà quan sát quốc tế đã nhận định *“Trong bộ máy hành chính Singapore, CPIB được kính sợ như con mắt có thể nhìn thấy mọi thứ của lãnh đạo PAP, và được tôn kính vì sự hiệu quả chính xác như máy đồng hồ và những phương pháp nghiệp vụ tinh vi”*⁶.

Ở Singapore vấn đề lựa chọn, nuôi dưỡng đội ngũ lãnh đạo và các thể hệ lãnh đạo kế tiếp được đặc biệt chú trọng, bởi theo quan điểm của Lý Quang Diệu *“Nếu những kẻ bắt tài có cơ hội nắm quyền ở nước ta thì nhân dân phải trả giá đắt”* và *“Không có gì thay thế được sự lãnh đạo của những bộ trưởng tài giỏi”*. Theo đó, cán bộ được tuyển chọn dựa trên ba tiêu chí: *năng lực, liêm khiết và toàn tài* chứ tuyệt đối không dựa trên quan hệ thân quen, không phân biệt sắc tộc, tôn giáo, giới tính và cả quốc tịch. Chính nhờ quan điểm đúng đắn và nhất quán đó, đảo quốc đã thu nạp được nhiều nhân tài vào bộ máy nhà nước, họ không chỉ có tài năng mà còn có đạo đức nghề nghiệp, trở thành những tấm gương về trong sạch. Theo đó, ngày nay trong bộ máy nhà nước của Singapore do Đảng PAP lãnh đạo, kể từ nhà chính trị đến công chức hầu như không có hiện tượng *“chạy chức, chạy quyền, chạy án và chạy lợi”* và không có cán bộ, đặc biệt ở các cấp quyết định, thiếu năng lực hay trốn tránh trách nhiệm. Điều này đã góp phần giúp Singapore ngăn chặn và đẩy lùi tham nhũng *“từ gốc”*.

Ngoài ra, Singapore còn thực hiện *“chính sách dưỡng liêm”*, trả lương và đãi ngộ để cán bộ không muốn tham nhũng. Xuất phát từ nhận thức *“Singapore chỉ giữ được sự trong sạch và lương thiện khi trả một mức lương tương xứng với những gì mà một người có khả năng và liêm chính có thể được hưởng khi đang điều hành một công*

trường (năm 1973), Phey Yew Kook - Chủ tịch Đại hội Nghiệp đoàn toàn quốc (NTUC), nghị sĩ Đảng PAP (năm 1979), Teh Cheang Wan - Bộ trưởng Phát triển quốc gia (1986), Choy Hon Tim - cựu phó giám đốc điều hành hoạt động của cơ quan thủy lợi quốc gia (1995), Ng Boon Gay - lãnh đạo lực lượng chống ma túy của cảnh sát Singapore, Koh Seah Wee - Phó giám đốc bộ phận công nghệ thông tin và bộ phận cơ sở hạ tầng thuộc Cục quản lý đất đai (2010), Peter Lim - cựu Cục trưởng Cục Phòng vệ dân sự (5.2013).

⁶ Dẫn theo Hoàng Thị Thanh Nhân (2012), *Chính sách phòng chống tham nhũng của Singapore*, Khóa luận tốt nghiệp cử nhân Đông phương học, Trường Đại học Khoa học Huế, tr.15.

ty lớn hay đang làm những công việc có tính chuyên môn khác”⁷; do đó đảo quốc đã đảm bảo một mức lương thỏa đáng đối với các công chức nhà nước và những nhà lãnh đạo chính trị. Thực chất, trả lương cao là biện pháp không chỉ có Singapore áp dụng. Nhưng điểm khác biệt là ở chỗ, Singapore có hẳn một chính sách rõ ràng để thực hiện điều này. Theo đó, Singapore đã tạo ra sự yên tâm cho lãnh đạo, hạn chế tham nhũng, minh bạch hóa Chính phủ; đồng thời tạo đà cho cán bộ nhà nước dành hết tâm sức cho việc quản lý, hoạch định chính sách. Hiện nay, Thủ tướng, các Bộ trưởng, cán bộ cấp cao, nhân viên Chính phủ Singapore được hưởng mức lương cao nhất thế giới, so với những người cùng cấp bậc ở các nước khác. Đặc biệt, lương của Thủ tướng Singapore Lý Hiển Long hiện nay khoảng 1,7 triệu USD/năm gấp hơn 4 lần so với lương của Tổng thống Mỹ Barack Obama là 400.000 USD/năm.

Tuy nhiên không chỉ dừng lại ở đó, Singapore còn thực hiện việc điều chỉnh lương khu vực nhà nước ngang bằng với khu vực tư nhân. Đây vừa là cách để Singapore vừa có thể giữ được nhân tài trong bộ máy chính quyền vừa chống tham nhũng hiệu quả. Năm 1994, Chính phủ ban hành “*Tài liệu trắng về mức lương cạnh tranh dành cho Chính phủ có năng lực và trong sạch*”; theo đó, quy định mức lương của các Bộ trưởng và công chức cao cấp tương đương lương trung bình của bốn người hưởng lương cao nhất trong sáu ngành nghề của khu vực tư nhân là kế toán, ngân hàng, kỹ sư, luật, các công ty chế tạo địa phương và các công ty đa quốc gia. Điều đáng nói là, mức lương của các Bộ trưởng và quan chức cấp cao được điều chỉnh thường xuyên, đảm bảo mức cạnh tranh đối với khu vực tư nhân, và như đã nói ở trên là nhằm tránh tình trạng “*chảy máu chất xám*” từ khu vực nhà nước sang khu vực tư nhân.

Bên cạnh đó, nhà nước cũng quy định những tài sản không rõ nguồn gốc đều bị xung quỹ và những người làm công ăn lương không được nhận bất cứ khoản nào ngoài lương trừ phần thưởng theo luật định. Hơn nữa, theo chế tài của Chính phủ Singapore; một người được nhà nước tuyển vào ngạch công chức, quan chức Chính phủ hàng tháng buộc phải trích một quỹ tiền lương để gửi vào Quỹ Dự phòng Trung ương (CPF). Khởi đầu là 5% và sau đó tăng dần theo tỷ lệ tăng lương. Đối với quan chức cấp cao thì tỷ lệ phần trăm trích ra gửi tiết kiệm càng nhiều (có thể lên tới hàng chục phần trăm của lương tháng). Cho đến khi nghỉ hưu, số tiền ấy hoàn toàn thuộc về công chức ấy. Tuy nhiên, nếu công chức đó phạm tội tham nhũng, dù chỉ bị xử lý hành chính, buộc thôi việc thì toàn bộ số tiền gửi tiết kiệm sẽ bị nhà nước trưng thu. Quan chức có chức vụ càng cao nếu tham nhũng thì số tiền trưng thu càng lớn. Vì vậy, công chức, quan chức nhà nước nói chung *không dám* tham nhũng để rồi đánh mất vốn tích lũy chung, nhất là những người giữ chức vụ cao, công tác lâu năm lại càng không dám “*khinh suất, mạo hiểm*”.

Thành công trong chống tham nhũng của Singapore có được còn nhờ vào việc đảo quốc đã xây dựng, tổ chức được bộ máy gọn nhẹ, hoạt động hiệu quả. Theo đó,

⁷ Lý Quang Diệu (2001), *Bí quyết hóa rồng: Lịch sử Singapore 1965 - 2000*, Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, tr.170.

Chính phủ đã tổ chức bộ máy gọn nhẹ, chính quyền chỉ có một cấp là Chính phủ trung ương và luôn coi trọng việc tinh giản bộ máy hành chính. Hiện nay, đất nước Singapore được chia thành 5 quận, ở mỗi quận có Hội đồng Phát triển cộng đồng (CDC_s) là những cơ quan hành chính địa phương. Tuy nhiên, trên thực tế đây không phải là cơ quan quản lý nhà nước mà chỉ hoạt động như các tổ chức xã hội. Ở cấp trung ương, Phủ Tổng thống và Văn phòng Thủ tướng chỉ có các cố vấn theo dõi công việc của từng bộ, ngành. Mọi quyết định được thực hiện rất nhanh chóng từ Thủ tướng mà không phải bàn thảo quá nhiều trong Quốc hội và qua quá nhiều tầng nấc quyền lực. Sự gọn nhẹ về bộ máy tạo sự thuận lợi cho việc làm trong sạch bộ máy đó, hay chính là việc giảm đối tượng phải giám sát và loại trừ tham nhũng.

Hơn nữa, Singapore đang rất tích cực trong việc xây dựng Chính phủ điện tử. Đây là một chiến lược lâu dài với việc triển khai công nghệ mới nhất để hợp lý hóa các thủ tục thuộc khu vực công và nhằm nâng cao khả năng tiếp cận các dịch vụ của Chính phủ cho mọi công dân. Hiện nay, Singapore có tỷ lệ dân số sử dụng Chính phủ điện tử cao nhất châu Á, xếp trên Hàn Quốc và Hồng Kông với 75%, cao hơn nhiều so với mức trung bình 30% của toàn cầu và chỉ đứng sau Canada - nước có Chính phủ điện tử tiên tiến nhất trên thế giới. Với việc ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại trong bộ máy đã giảm thiểu tối đa việc tiếp xúc trực tiếp của công chúng với những nguồn, những bộ phận có khả năng nhũng nhiễu bằng các thủ tục hành chính, đây cũng là một *kênh* để giảm thiểu tình trạng tham nhũng ở Singapore.

Cuộc chiến chống tham nhũng ở Singapore cũng không thể thành công nếu không có sự hỗ trợ, tham gia, giám sát của người dân. Bởi vì, như Thủ tướng Lý Quang Diệu cũng đã từng khẳng định “*Sức mạnh lớn nhất là dư luận quần chúng, dư luận đó đang khiến trách và lên án những kẻ tham nhũng*”. Các phương tiện truyền thông, các hiệp hội kinh doanh và xã hội, các nghiệp đoàn và các tổ chức phi Chính phủ đóng một vai trò không nhỏ trong việc thúc đẩy sự phản biện của nhân dân về tham nhũng và nâng cao ý thức của công chúng về những ảnh hưởng tiêu cực của tham nhũng. Đi tiên phong trong cuộc đấu tranh với nạn tiêu cực này phải kể đến báo chí, truyền thông. Giới truyền thông được khuyến khích đưa tin và giúp phanh phui nhiều trường hợp tham nhũng. Đặc biệt, báo chí có thể tiếp cận CPIB để trao đổi các thông tin mà không gặp bất kỳ trở ngại nào. Chính phủ khuyến khích và tạo mọi điều kiện để các cơ quan ngôn luận đưa đầy đủ thân nhân, hình ảnh và hành vi phạm tội của kẻ tham nhũng lên mặt báo. Với sự tham gia tích cực của báo chí đã góp phần tạo ra “*văn hóa chống tham nhũng*”, giúp răn đe và giáo dục ý thức trong dân chúng. Như vậy, đúng như ông Soh Kee Hean - cựu Giám đốc CPIB đã nhận định “*Một trong những nhân tố có đóng góp quan trọng vào cuộc đấu tranh chống tham nhũng ở Singapore là báo chí, truyền thông*”.

Chính sách chống tham nhũng của Singapore không chỉ có những quy định nghiêm minh về hình phạt mà còn bao gồm các biện pháp tuyên truyền, giáo dục về phòng chống tham nhũng sâu rộng tới mọi tầng lớp nhân dân, đặc biệt là học sinh, sinh

viên - những người kế thừa và là chủ nhân tương lai của đất nước. Theo đó, ngay từ khi mới cải tổ lại CPIB, Singapore đã nghiêm túc xây dựng một chương trình giáo dục sâu rộng ý thức của người dân trong phòng chống tham nhũng, thực hiện đồng bộ trong giới học sinh, sinh viên và trong cộng đồng. Đặc biệt, chính sách này cũng nhận được sự hỗ trợ từ các bộ, ngành khác. Thông qua các chiến dịch tuyên truyền rộng lớn, mọi người dân đều có thể hiểu về ảnh hưởng nghiêm trọng của tham nhũng đến sự phồn vinh của đất nước, về danh dự, lòng tự trọng, giá trị đạo đức của con người và cả dân tộc. Điều đáng chú ý là, chương trình giáo dục trong học sinh, sinh viên được thực hiện ngay từ những lớp rất bé để đào tạo những lớp công dân tốt, có giá trị về nhân cách, trở thành những con người hữu ích cho xã hội. CPIB còn thường xuyên tổ chức các chương trình tập huấn với hiệu trưởng các trường để cập nhật những thông tin mới nhất và lồng ghép với chương trình giảng dạy của nhà trường. Bên cạnh đó, CPIB cũng tổ chức những lớp học đặc biệt dành riêng cho sinh viên cao đẳng, nhất là sinh viên thuộc lĩnh vực hành chính công và quản lý Chính phủ để học cách chống tham nhũng với những ví dụ thực tế sinh động, lồng ghép với các giáo trình hành chính công, quản lý tài chính hoặc tham quan tìm hiểu công tác ở các cơ quan nhà nước.

2. Một vài kinh nghiệm

Có thể thấy, từ trong lịch sử vấn đề tham nhũng cũng để lại cho Singapore nhiều nhức nhối. Thế nhưng với những chính sách hợp lý, biện pháp hữu hiệu; Singapore đã thành công trong việc phòng, chống tham nhũng, làm cho đất nước ổn định, xã hội thịnh vượng. Đây cũng chính là một trong nhiều lý do giải thích tại sao quốc gia này lại có sự phát triển nổi trội trong khu vực. Chúng ta có thể rút ra những kinh nghiệm giải quyết vấn đề phòng, chống tham nhũng từ thực tiễn của Singapore cho nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam như sau:

2.1. Kinh nghiệm giải quyết vấn đề tham nhũng của Singapore đã cho thấy, vấn đề phòng chống tham nhũng là vấn đề thời sự, chẳng riêng của thời đại nào, chẳng riêng của dân tộc nào. Nếu quốc gia nào lơ là, coi nhẹ vấn đề này thì đều phải trả giá đắt. Kinh nghiệm của Singapore còn chỉ rõ, muốn thành công trong sự nghiệp cam go này thì trước hết đòi hỏi những người đứng đầu bộ máy nhà nước đó phải là những con người có thực tài, biết đặt lợi ích dân tộc lên hàng đầu. Đặc biệt, họ phải có quyết tâm mạnh mẽ, ý chí kiên quyết, dám dừng cầm đầu tranh với những thế lực cản trở sự phát triển của đất nước⁸. Đồng thời, cần nâng cao năng lực Chính phủ, năng lực điều hành, vấn đề quan trọng cần phải có chính sách tuyển dụng nhân tài dựa vào những cơ chế công khai hóa, có tính cạnh tranh và đào tạo đội ngũ cán bộ công chức hành chính đáp

⁸ Trên thực tế, chúng ta có thể thấy Philippines là minh chứng, ở đất nước này tình trạng tham nhũng khá nghiêm trọng; và một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng đó chính là Chính phủ, người đứng đầu nhà nước đã thiếu quyết tâm trong công cuộc phòng chống tham nhũng; hơn nữa trong một số thời kỳ, có không ít nguyên thủ quốc gia đã tham nhũng. Chẳng hạn, trong thời kỳ cầm quyền của mình (1965 - 1986), Tổng thống Ferdinand Marcos đã tham nhũng 100 tỷ USD, tiếp đến Tổng thống Joseph Estrada (1998 - 2001) tham nhũng 80 triệu USD. Và nữ Tổng thống Gloria Macapagal Arroyo (2001 - 2010) cũng bị cáo buộc tham nhũng.

ứng yêu cầu của nhiệm vụ. Đặc biệt cần bổ nhiệm đúng người tài, đức vào bộ máy lãnh đạo.

2.2. Vấn đề tham nhũng thường có cơ hội bùng phát nếu hệ thống luật pháp yếu, hình phạt không nghiêm khắc, thiếu tính răn đe. Cho nên muốn giải quyết vấn đề này, điều quan trọng nhất là cần thực hiện các biện pháp hữu hiệu, quyết liệt để ngăn chặn và đẩy lùi nạn tham nhũng “*từ gốc*” và “*tận gốc*”, đặc biệt phải xây dựng được hệ thống luật pháp hoàn thiện, chặt chẽ, xử phạt nghiêm minh, không thiên vị, không châm chước. Đối với các vụ tham nhũng liên quan đến cán bộ lãnh đạo, dù cán bộ đó ở cấp nào, đương chức, đã chuyển công tác hoặc đã nghỉ hưu phải được xem xét đầy đủ trách nhiệm về hành chính lẫn hình sự không kể người đó là ai, tuyệt đối không được “*nặng dưới, nhẹ trên*”. Ngoài ra, cần đẩy mạnh cải cách hành chính, tinh giản bộ máy nhà nước, xây dựng cơ chế quản lý năng động và thông thoáng; đặc biệt cần xóa bỏ các thủ tục hành chính phiền hà, nhất là ở những khâu, những lĩnh vực dễ xảy ra tham nhũng.

2.3. Giải quyết vấn đề tham nhũng muốn đạt hiệu quả cao thì còn cần phải có một cơ quan chống tham nhũng đủ mạnh, hoạt động độc lập. Ở Singapore đó là CPIB - cơ quan được trao “*quyền lực tuyệt đối*”, hoàn toàn độc lập trong điều tra, xét xử tội phạm tham nhũng. Và thực tế đã chứng minh những nước, lãnh thổ khác có cơ quan phòng chống tham nhũng độc lập đều có thành tích chống tham nhũng cao như Iceland, Đan Mạch, Phần Lan, Hồng Kông... Chính vì vậy, việc thành lập cơ quan chống tham nhũng độc lập, có thực quyền và có khả năng điều tra phát hiện các vụ tham nhũng từ nhỏ đến lớn là việc nên làm ở tất cả các quốc gia. Nhưng điều cần nhấn mạnh là cơ quan này phải được tổ chức gọn nhẹ, tuyệt đối liêm khiết; và bất kỳ nhân viên nào bị kết tội tham nhũng phải bị trừng trị đích đáng và bị đuổi ra khỏi ngành - theo cách làm rất đúng đắn của đảo quốc Sư tử.

2.4. Vấn đề tham nhũng xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân là khó khăn về đời sống. Hiểu được điều đó, nhiều quốc gia trong lịch sử đã tìm cách hỗ trợ kinh tế cho hàng ngũ quan lại, đó là chế độ “*dưỡng liêm*”⁹. Hiện nay Singapore có chế độ đãi ngộ hết sức hậu hĩ đối với các công chức nhà nước với mức lương cao nhất thế giới, xếp trên cả những quốc gia phát triển như Mỹ, Anh, Nhật Bản... Singapore cho rằng một mức lương cao, tương ứng với giá trị chất xám, có tính cạnh tranh với khu vực tư nhân không những giúp công chức nhà nước giảm bớt khó khăn về đời sống để khỏi sa ngã bởi nghịch cảnh, mà còn cung ứng những điều kiện vật

⁹ Các triều đại phong kiến Trung Quốc, Việt Nam cũng đã áp dụng biện pháp này để hạn chế bớt nạn tham nhũng trong bộ máy nhà nước. Tuy về hình thức dưỡng liêm có khác nhau song đều cùng mục đích là dùng bổng lộc để nuôi lòng liêm khiết của quan lại. Đối với triều Nguyễn Việt Nam, chế độ tiền dưỡng liêm ra đời vào những năm cuối triều Gia Long, và liên tục được bổ sung, hoàn chỉnh dần qua các đời vua Minh Mạng, Thiệu Trị, Tự Đức. Theo đó, đối tượng nhận tiền dưỡng liêm ngày càng được mở rộng: từ chỗ chỉ có Tri phủ và Tri huyện, dần dần các viên thự Tri phủ, thự Tri huyện, đồng Tri phủ, Tri châu, các phái viên thu thuế, các quan lại hàng tỉnh cũng được dự vào chế độ hưởng tiền dưỡng liêm, đối tượng được nhắc nhở đến đức tính thanh liêm đến đây đã mang tính phổ quát; hình thức cấp tiền dưỡng liêm ngày càng tinh gọn: từ lúc ban hành chế độ tiền dưỡng liêm cho đến năm 1838, người nhận được cấp cả tiền lẫn gạo, tuy nhiên từ năm 1839 trở đi khoản dưỡng liêm chỉ còn lại bằng tiền.

chất cần thiết để họ theo đuổi cuộc sống thanh cao, liêm khiết, cống hiến hết mình cho công việc. Tuy nhiên ở các nước khác, trong đó có Việt Nam chế độ đãi ngộ của nhà nước đối với cán bộ, công chức vẫn chưa thỏa đáng, mức lương thấp và có khoảng cách rất lớn đối với khu vực tư nhân, nước ngoài. Theo đó, dòng máu chất xám không chỉ bị chảy ra khu vực tư nhân, nước ngoài, mà tham nhũng cũng có cơ hội nảy sinh. Chính vì vậy, muốn những người tham gia vào bộ máy nhà nước khòilún sâu vào bước đường tham nhũng, thì một trong những biện pháp hàng đầu là phải quan tâm đúng mực đến đời sống của họ. Đó là cách giải quyết “*từ gốc*” và có nhiều tác động nhất đến quá trình hạn chế tham nhũng trong xã hội.

2.5. Công tác phòng chống tham nhũng muốn thành công không chỉ đòi hỏi quyết tâm, ý chí sắt đá của những người đứng đầu nhà nước, cơ quan pháp luật mà còn cần sự tham gia của các cơ quan truyền thông, báo chí, người dân... Theo đó, cần sử dụng báo chí, truyền thông như một công cụ hữu hiệu cho cuộc vận động toàn dân chống tham nhũng; đồng thời, cần đẩy mạnh tuyên truyền nhân dân, giáo dục học sinh, sinh viên thấy rõ tác hại của tham nhũng đối với vận mệnh quốc gia, tạo ra văn hóa chống tham nhũng trong xã hội.

Tham nhũng luôn được xem là “*quốc nạn*” trong bất kỳ bộ máy nhà nước nào. Và đấu tranh để phòng ngừa, ngăn chặn tệ tham nhũng là một công việc hoàn toàn không đơn giản. Chính vì vậy, nghiên cứu tìm hiểu về chính sách phòng chống tham nhũng khá thành công của Singapore thiết nghĩ sẽ góp những kinh nghiệm quý báu trong việc tìm ra “*lời giải*” cho công cuộc phòng ngừa và chống tham nhũng có hiệu quả ở nhiều quốc gia, đặc biệt là những quốc gia có vấn đề tham nhũng nghiêm trọng và phức tạp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Lý Quang Diệu (2001). *Bí quyết hóa rồng: Lịch sử Singapore 1965 – 2000*. Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh.
- [2]. Đoàn khảo sát Trung Quốc (1997). *Văn minh tinh thần Singapore*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3]. 3.Trần Khánh (2008). Kinh nghiệm phát triển sức mạnh quốc gia của Cộng hòa Xingapo. Tạp chí *Nghiên cứu Đông Nam Á*, số 10.
- [4]. Hoàng Thị Thanh Nhân (2012). *Chính sách phòng chống tham nhũng của Singapore*. Khóa luận tốt nghiệp cử nhân Đông phương học, Trường Đại học Khoa học Huế.
- [5]. Dương Văn Quảng (2007). *Xingapo đặc thù và giải pháp*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

- [6]. Nguyễn Quang Trung Tiến (2002). Tiền đường liêm - một biện pháp tài chính phòng ngừa nạn quan lại tham nhũng thời Nguyễn. Tuyển tập những bài nghiên cứu về triều Nguyễn, Tạp chí *Nghiên cứu và Phát triển*, tr.19 - 24.
- [7]. <http://tuoitre.vn/the-gioi/524128/chau-a-can-hoc-mo-hinh-chong-tham-nhung-singapore.html>
- [8]. [http://petrotimes.vn/news/vn/quoc-te/ho-so-su-kien/sau-mui-ten-tieu-tru-tham-nhung-cua-singapore-\(ky-1\)](http://petrotimes.vn/news/vn/quoc-te/ho-so-su-kien/sau-mui-ten-tieu-tru-tham-nhung-cua-singapore-(ky-1))

THE SINGAPORE'S EXPERIENCE IN THE IMPLEMENTATION OF POLICIES AND MEASURES TO COMBAT CORRUPTION

Tran Thi Hoi

Department of History, Hue University of Sciences

Email: tranhoikls@gmail.com

ABSTRACT

For over 40 years, Singapore has made extremely significant progress; Singapore used to be a poor country, but it has been improved to become one of the most developed economies in Asia. One of the decisive factors affecting the economic development of Singapore relates to the determination of its government in creating an honest nation without any corruption. According to corruption perceptions index (CPI) in 2012, Singapore is the honest nation at the fifth rank in the world¹⁰.

The corruption problem remains a vital challenge for the development of each nation at present. Tackling the corruption problem is no longer a private matter of its country, but it becomes the greatest concern of all countries. Therefore, the success of Singapore can be a good reference for many nations including Vietnam in the struggle against the corruption.

Keywords: *Singapore, experience, policies, combat corruption.*

¹⁰ <http://tuoitre.vn/the-gioi/524128/chau-a-can-hoc-mo-hinh-chong-tham-nhung-singapore.html>